

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Communis de septem Angelis septem phialas effudentibus expositio
commemoratur. Sectio III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

Communis de septem Angelis septem phialas effundentibus
expositio commemoratur.

SECTIO III.

Quamquam ea expositio, quam haecenus tradidimus, literalis nobis videatur, non duximus tamen praetermittendam communem, tum ne quis eam in hinc nostris commentariis desideret: tum quia multa continet ad moralem tractationem spectantia. Et licet interpretes varient, seligemus tamen ex omnibus unam, quae magis contextui consentanea videbitur. Primum igitur dubitant Haymo, & Pannon. cur cum praeceptum fuisset septem Angelis, ut phialas suas in terram effunderent: *Ite*, inquit, & effundite septem phialas irae Dei in terram: solus primus in terram fuderit: reliqui omnes mandatum transgressi videantur, cum alius quidem in mare, alius in flumina, & fontes, alius in Solem, alius super sedem bestiae, alius in Euphratem fluvium, alius in aërem fuderint? Cui dubitationi respondet haec omnia comprehensa fuisse nomine terra, quae hoc loco mystice accipienda est, nimirum pro multitudine impiorum. Verum illud etiam mysterium elici potest sepe iustitiae ministros in suppliciis inferendis mandatū Regis, ac Principis excedere, & ubi potestatem aliquam puniendi à Rege irato acceperunt, continuo sibi omnia licere existimare. Hanc enim eandem ob causam cap. 7. quidam Angelus clamavit voce magna quatuor Angelis, quibus datū est nocere terrae, & mari, dicens: *Nolite nocere terrae, & mari, neque arboribus.* Quid enim opus fuerat addere, *arboribus*, Angelis solum nocendi terrae, & mari habebant potestatem? nimirum vidit ille Angelus eos ultra potestatem sibi data quiescere, & cum solum illis, permissum fuisset nocere terrae, & mari, etiam arboribus nocere solitos, atque idcirco clamavit: *Nolite nocere terrae, & mari, neque arboribus.* Praeterea timuit, ne sic idem admodum interpretarentur mandatum Principis de conferendo beneficio, nisi conceptis verbis arbores expressisset: sed enim solent Regis ministri potestatem quidem puniendi amplissimè, beneficia autem conferendi strictè interpretari.

Secundo, Primus Angelus, qui effudit phialam in terram, iuxta communem expositionem, quam sequuntur Primasius, Richard. de S. Victor. Haymo, Ansbere. Pannon. Ioach. Hugo Cardin. significat Apostolos, qui fidem Christi predicare ceperunt, comminantes iram Dei maximam super eos venturam, nisi fidem eius reciperent. Significatur autem Iudaei nomine terra, quia terrenis commodis insistant. *Haec est vulnus saevum, ac pessimum.* Videlicet peccatum infidelitatis, quia Christum ut Regem, ac Messiam noluerint. Ad exaggerandum autem hanc Iudaei populi infidelitatem appellatur vulnus saevum ac pessimum, hoc est, ferè insanabile. Et quoniam haec Iudaeorum infidelitas usque ad Antichristi tempora perdurabit, quem ipsi tanquam Messiam recipient, idcirco subiungitur: *In homines, qui habent charactèrem bestiae, & in eos qui adoraverunt imaginem eius.* Potest quoque per vulnus saevum, ac pessimum designari haec Iudaeorum extrema captivitas, quam usque ad finem mundi patientur.

Tertio, Secundus Angelus, qui effudit phialam in mare, designat Concionatores, qui Gentilibus Evangelium predicabunt, ut exponit Richardus de sancto Victore. Rectè enim, per mare Gentilitas per fallorum Deorum diversitatem fluctuans intelligitur. Hi igitur Praedicatores, Gentilibus

Haymo.
Pannon.

Cur phialas
omnes in ter-
ram non ef-
fuderint.

Apo. 7. 3.
Ministri in
inferendis sup-
pliciis mandatū
Regis solent
excedere.

I.
Homes.
Rich. Vict.
Haymo.
Ansbere.
Pannon.
Ioachim.
Hugo Card.
in de terra
nomine cur
significentur.
Eorundem
item infideli-
tas vulnus
saevum ac pes-
simum cur
appellatur.

III.
Rich. Vict.

Gentilitas de
signatur per
mare.

Esai 23. 4.
Mundus ma-
ris nomine
adumbratur
in sacris.
D. Hieron.
D. Ambros.

in infidelitate permanentibus Diuinam iram impendere denuntiabunt, quod est phialam plenam irae Dei effundere: quorum poena est maris in sanguinem conuersio tanquam mortui, quo significatur Gentilium reprobatio, per quam sempiternae morti adiudicantur. Alij per mare mundanos homines accipiunt: quod enim mundus maris non nunquam adumbrari solet, ut alia interim omitamus, perspicuum est ex illis verbis Esai. 23. *Erubescet Sidon: ait enim mare: fortitudo maris dicens: Non parturivi, & non peperivi, enutrivivi iuvenes, nec ad incrementum duxi virgines. Quo loco per mare mundum intelligit D. Hieron. Verum non est praetermittenda obiter elegans D. Ambrosij expositio: is enim libro de Helia, & ieiunio, cap. 19. expendit conqueri mare de cupiditate eorum, qui ipsum negotiandi causa navigationibus exagitant. Tanquam fatigati, inquit, elementi vox ista est, ac dicens: Erubescet Sidon: hoc est: meos stultus negotiator arguis, cum sis ipse stultus iniquior. Erubescet quia si pudore, si quidem periculo non moueris: verecundiores venti sunt, quam vestra cupiditates: illi habent otia sua: nunquam vestra querendi studia seriantur: & cum otiosa tempestas est, nunquam vestra otiosa sunt nauigia. Non parturivi, nec peperivi, nec enutrivivi iuvenes: quid me inquirant, quos nescio, quos non agnosco?*

III.

Hugo Card.

2 Petr. 2. 17
Hericorum
plaga dete-
stabilis.

Quarto, Tertius Angelus, qui effudit phialam super flumina, & fontes aquarum, ut vult Hugo Card. gerit personam Concionatorum contra Haereticos, & Schismaticos diuina iudicia denuntiantium, qui per flumina, & fontes exprimuntur: quoniam continent, & seaturunt aquam pessimorum dogmatum. Quam ob causam de illis dicitur 2. Petr. 2. *Ei sunt fontes sine aqua, (nimirum verae sanaeque doctrinae) nebula turbidius exagitata, quibus caligo tenebrarum reueretur.* Porro fundente Angelo phialam, aqua fluminum, & fontium versa sunt in sanguinem: quo indicatur plaga Haereticorum detestabilis, & execranda, Deumque maxime in Haereticos laetitum.

V.

Pannon.

Malis Eccle-
siae Praelatis
acerbissima
supplicia com-
minatur An-
gelus.

Primas.

Quinto, Quartus Angelus effudit phialam in solem, hoc est, in Ecclesiae Praelatos, non recte Ecclesiam a Christo sibi commissas administrantes: quin potius malo exemplo, peruersaque administrandi ratione omnia disturbantes. Ita plerique apud Caesarem Pannonium, a qua expositione ipse non multum abhorret, merito que reuocata sententiam per selem hoc loco Romanum Pontificem accipientium. Communiter interpretes per solem hoc loco Antichristum accipiunt, qui extremis illis temporibus per summam potentiam, & admiranda prodigia quasi sol in mundo fulgebit. Sed rectius est, ut solem nomine Praelatos in ueneritum accipiamus, qui soli merito comparantur, quia eorum est in Ecclesia serbo, & exemplo splendescere. Itaque malis Ecclesiae Praelatis, qui tunc erunt non pauci, Angelus iste acerbissima supplicia comminatur. Quod uero subiungitur: *Et datum est illi, non intelligendum est concessum fuisse Angelo, ut male credit Primas, sed concessum fuisse soli, ut astu, & igne homines cruciaret.* Etenim semper in eodem modo, quae illis plagis commemorantur, non ad Angelum pertinent, sed ad locum, in quo phiala funduntur. Cum ergo quartus Angelus dicatur effundere phialam suam in solem, de sole accipiendum est, quod sequitur, datum esse illi astu affligere homines, & igne. Et ita intelligendum, quod ex iniustis, malisque Praelatis, suisque utilitatibus tantum seruientibus profectum fuerit, ut homines maxime cruciarentur, & quasi iniustis legibus, iudiciisque oppressi aestuarent, unde ulterius propter malos, iniustosque Praelatos Deum blasphemauerint, in suaque ipsorum pernicacia magis obfirmati noluerint agere poenitentiam.

VI.

Sexto, In quinto Angelo, qui effudit phialam suam super sedem bestiae, communiter Interpretes accipiunt Concionatores, qui aduersus multitudinem repro-

reprobatorum Antichristo adherentium disputabunt: merito autem reprobi se- ^{Reprobi sunt}
des bellæ appellatur, quoniam in illis Antichristus regnabit. ^{Antichristi} *Es factus est, inquit,
^{sedes.} *regnum eius tenebrosus*: tum quia Deus regnū Antichristi obscurabit, tandem que
omnino euerget: tum quia eius sectatores non illuminabit peculiari bus illis au-
xiliis, mentis que illustrationibus, quibus sanctos illuminare consuevit.*

Septimò, In sexto Angelo, qui effudit phialam suam in flumen magnum Eu- VII.
phratem, designantur Concionatores comminantes Principibus, magnisque ac
potentibus viris, qui Antichristo adherent: per flumen enim magnum Eu- ^{Felicitatem}
phratem potentia huius seculi, felicitasque mundana exprimitur: Itaque Deus ^{mundanam}
Principum, ac Tyrannorum, qui Antichristum receperint, potentiam, opesque ^{exprimit Eu-}
extenuabit, prosperum que secundarum rerum cursum cohibebit, quod est Eu- ^{phrates.}
phratem fluium exsiccare, vt præparetur via Regibus Orientalibus, id est, Ca- ^{1. Petr. 2. 9.}
tholicis, ac fidelibus, qui Orientē, id est, Christum inhabitant, iuxta illud 1. Petr. ^{felicitatem}
2. *Vos estis gens electum, regale sacerdotium*. Itaque felicitatem Principum se- ^{principum se-}
ctatorum Antichristi, Christianis que persequentium Deus extinguet, vt Reges isti Orien- ^{clatorum Anti-}
tales tandem è tantis calamitatibus erecti, excitati que respirent. Atque hæc qui- ^{christi Deus}
dem iuxta communio- ^{extinguet.}
nem huius loci expositionem, quæ nobis tamen mystica
potius, quam literalis videtur.

Illud fortasse verius Euphratem hoc loco non translatur, sed propriè accipien- VIII.
dum, eo que tēpore exsiccandum prædici, vt per illum pateat via Regibus Orien-
talibus, quod possint ex Oriente ad partes Occidentis facile commeari, vel vt sese
ad Antichristum per id temporis in Occidentis prouinciis agentem adiungāt, vt
collectis in vnum copiis aduersus Ecclesiam bellum gerāt, quemadmodum ple-
rique interpretantur: vel, quod nobis videtur probabilius, non vt aduersus Ec- ^{Reges Orien-}
clesiam Euphratem traiciant: sed potius, vt pro Ecclesia, ac fidelibus contra ^{tales contra}
Antichristum, eiusque exercitum decerent: Nam cum Euphrates non nisi diuina ^{Antichristū}
potentia exsiccandus sit, (siquidem Deus est, qui sextum hunc Angelum phialā ^{decerant.}
iræ suæ in Euphratem iubet effundere) non est verisimile illum eius rei gratia
siccandum fore, vt Orientis Regibus via ad persequendam Ecclesiam munia-
tur: sed potius ad eam ab Antichristi tyrannide pro viribus, quoad poterunt,
vendicandam. Itaque plaga hæc ad Antichristum pertinet, quoniam idcirco Deus
siccabit Euphratem, vt iram suam per Orientales Principes in Antichristum, eius-
que sectatores exercent. Atque in hanc sententiam interpretantur nonnulli Re- ^{Psal. 67. 3.}
centiores illud Psalm. 67. *Regna terra cantate Deo: psallite Domino, psallite Deo*
qui ascendit super caelos caelorum ad Orientem. Vbi ascendere idem est, atque equi-
tare: equitare autem Deus Christusque dicitur, cum regna aliqua, siue pro- ^{Equitare}
uincias ad sui cognitionē, fidem que traducit. Quia enim fidei prædicatio in sa- ^{quando dica-}
cris literis bellum dicitur, quod cum gentium erroribus perfidia que suscipitur, ^{tur Deus.}
vt ex Davidis potissimum, Esaię, Zacharię que vaticiniis manifestum est: inde est,
quod Christus in conuersione gentium, tanquam Princeps, bellator que poten-
tissimus equitare dicitur, iuxta illud Abac. 2. 3. *Qui ascendit super equos suos, & qua-
driga sua saluatio. Eandemque ob causam Apostoli, & reliqui Concionatores ^{Abac. 3. 8.}
Euangelici Duces nominantur, & bellicis nominibus, velut equorum, arcuum,
belli, Zacharię 9. & 12. aliisque similibus censentur. Quare cum dicitur Christus
ascendere super caelos caelorum ad Orientem, de Orientalium prouinciarum ad ^{Zac. 9. & 12.}
fidem conuersione accipere oportet, vt prænuntiet Propheta fore, vt sicut pri- ^{Occidentis}
mum Christus in partibus Occidentis equitauit, iuxta illud, quod in eodem Psal- ^{partium con-}
mo præcellerat, *Iter facite ei, qui ascendit super Occasum: Dominus nomen illi: quibus* ^{uersio prædi-}
^{ciunt.}*

verbis Europa, Africa, & Occidentalium partium Asia conuersione prædicitur, in quibus multo gloriosius fides Christi, quam in Orientis regionibus, Mesopotamia scilicet, Arabia, Persia, atque India recepta est: ita è contrario secundum Christi ascensum ad Orientem futurum, illique in partibus Christi magna cum gloria, nominisque sui celebritate super innumerabiles nationes, potèrunt illi Reges ac Dynastæ ascensurum, qui ipsius fidei, legisque imperium suscipere debeant, ut nostris iam temporibus Diuino beneficio magna ex parte factum videmus: atque ad extrema mundi tempora cumulatius implendum existimamus, videlicet innumeras tunc nationes, earumque Reges, ac Principes futuros Christianæ fidei, ac religionis cultores, ex quibus erant hi Reges Orientales, qui tria-cto Euphrate aduersus Antichristum eo acto numero exercitu ire parent, cum eo que acerrimum pro Ecclesiâ, Christi que fide, ac religione bellum gerant. Id quod cum fiet, tunc verò Antichristus magis irritabitur, conabiturque per prædicatores suos Catholicis concionatoribus obistere: imo Principes sibi subiectos ad redintegrandam aduersus fideles persecutionem incitare. Quam ob causâ tres spiritus immundos tanquã legatos mittet ad vniuersos terræ Principes, ac Dynastas: de quibus tamen omnibus Christus in campo Armagedon gloriose triumphabit, cuius campi expositio ex superiori sectione petenda est.

IX. Denique in septimo Angelo, qui effudit phialam suam super aërem, ut voluit

Rich. Vict.

Haymo.

Pannon.

Per aërem.

designantur

dæmones.

Ephes. 6. 12.

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

ubi dicitur

Richard. de S. Vict. Haymo, Pannon. & alij intelliguntur concionatores aduersus aëreas potestates, sive Dæmones in isto aëre agentes Diuina iudicia denunciantes, quòd Antichristum, eiusque sectatores aduersus Ecclesiam incitauerint. Rectè enim per aëre, eiusmodi aëreas potestates designari ostendit illud ad Ephes. 6. Non est colluctatio aduersus carnem, & sanguinem: sed aduersus Principes, & potestates, aduersus mundi rebus tenebrarum, contra spiritum nequitia in celestibus. Cum igitur ista aëre potestates ex hoc aëre, ubi modo sunt in gehennam præcipites agerentur, audietur quamprimum vox de cælo quasi cælitum gratulantium: Factum est. Quæ deinde subiiciuntur de diuisione ciuitatis magnæ in tres partes, de Babylone mystica, hoc est, multitudine impiorum accipiendæ sunt; quæ ut exponit Richard. sicut modò tribus partibus continetur, videlicet Paganismo, Iudaismo, & falso Christianismo: ita in fine mundi in tres partes secabitur per diuersitatem supplicij: aliter enim Pagani, aliter Iudæi, aliter falsi Christiani punientur. Reliqua, quæ de insulis, montibus, grandine que dicitur, ad penam etiam reproborum pertinent, ut fuse Richard. alijque exponunt. Illud dissimulandum nõ fuit, quod idem auctor animaduertit, comparari grandinem talento, eo quod supplicium apud inferos sempiternum, quo Deus in damnatos animaduertit, suæ æquitatis examine ponderat; pro ut singulorum merita deposcunt.

Richard.

Eadem septem Angelorum phialas effundentium visio ad septem lethalia crimina mysticè accommodatur.

SECTIO IIII.

D Viximus operæ prætam post traditam duplicem literalem expositionem, quandam aliam mysticam de his septem plagis afferre visionemque accommodare septem capitalibus criminibus: sunt enim multa, eaque aptissima que